

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Savunusu ve Uluslararası İnsan Hakları Mekanizmaları

Etkiniz Bilgi Notu: Etkiniz E-Öğrenme Modülü:
İnsan Hakları İzleme ve Savunuculuğu
Araç Kutusu

ETKİNİZ
AB PROGRAMI

İÇİNDEKİLER

<u>Başlarken</u>	<u>1</u>
<u>Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Savunurken Akılda Tutulması Gereken Uluslararası Sözleşmeler ve Mekanizmalar</u>	<u>3</u>
<u>Uluslararası Mekanizmalarla Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Savunuculuğu – Türkiye’den Örnekler</u>	<u>9</u>
<u>Ekibiniz İçin Egzersiz Önerileri</u>	<u>14</u>

Bu yayın Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla WEglobal S.r.l liderliğindeki konsorsiyumun sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir. Bu kaynak, Etkiniz AB Programı Uzaktan Öğrenme Portalında yer alan “İnsan Hakları İzleme ve Savunuculuğu Araç Kutusu” Eğitim Modülünün bir parçasıdır, lütfen modüle ulaşmak için portala erişin: www.egitim.etkiniz.eu

BAŞLARKEN

İnsan hakları izleme çalışmaları yaparken, uluslararası insan hakları çerçevesini bilmek, insan hakları ihlallerinin değerlendirilmesi açısından önemlidir. Söz konusu uluslararası çerçeve ele alınan insan hakları durumunun ilgili mevcut standartlar ışığında değerlendirilmesine olanak sağlar. Böylelikle yaptığımız insan hakları izlemesi çerçevesinde odaklandığımız haklara ilişkin ilgili standartların hayata geçip geçmediğini ya da ne ölçüde geçtiğini görerek çıkarımda bulunabiliriz.

Bu bilgi notunu bir araç olarak kullanarak, aşağıdaki alanlarda güçleneceksiniz:

- Toplumsal cinsiyet eşitliğini izlerken ve savunurken başvuracağınız uluslararası insan hakları standartları konusunda bakış açısı kazanmak
- Toplumsal cinsiyet eşitliği savunuculuğu çalışmalarınızı planlarken hangi uluslararası mekanizmaları hesaba katmanızın yararlı olacağını belirlemek

Uluslararası insan hakları çerçevesi, devletlerin kendi iç hukuk sistemi etkili bir biçimde işlemediğinde, bu aksaklıktan etkilenen kişiler/gruplar ile insan hakları alanında faaliyet gösteren aktörlerin (STÖ'ler, aktivistler) haklarını uluslararası zeminde aramalarına olanak sunar.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bağlamında Uluslararası İnsan Hakları Mekanizmalarına Genel Bakış

Uluslararası insan haklarının çerçevesini oluşturan norm/standartlar ve mekanizmalar sayesinde; insan hakları ihlalleri görünür olur, devletler uluslararası alanda sorumlu kılınabilir, uluslararası ölçekte alınan karar ve tavsiyeler ile ulusal ölçekte değişim gerçekleştirilebilir, uluslararası destek ve dayanışma sağlanabilir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın uluslararası sözleşmeler dahil uluslararası mekanizmalara başvuru yapabilmeyi sağlayan 90. maddesi bu bakımdan önemlidir. Bu maddeye göre: "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. (Ek cümle: 7/5/2004-5170/7 md.) Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır." ^[1]

^[1] <https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/>

Türkiye’de toplumsal cinsiyet eşitliğine katkı sunacak çeşitli hukuksal düzenlemeler ve araçlar bulunmaktadır. Örneğin, 6284 sayılı Kanun: kadına yönelik şiddetin önlenmesine yönelik önemli bir ulusal çerçevedir. TCK 96, 102-105. maddeler: Şiddet, cinsel saldırı ve taciz gibi suçları düzenler. TİHEK Kanunu (6701): Ayrımcılıkla mücadele için Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu’nun kurulmasını sağlamıştır. Ancak bu düzenleme ve araçların olması toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya, kadınların, kız çocuklarının, LGBTİ+’lerin cinsiyetlerinden kaynaklı ayrımcılık ve şiddete maruz kalmasını engelleyememektedir. Çünkü hukuksal düzenlemelerin olması tek başına yeterli değildir, bu düzenlemelerin hayata geçip geçmediği, devletin bu konularda mevzuatta yer alan sorumluluklarını yerine getirip getirmediği hakların hayata geçmesini sağlayan önemli bir kıstasdır. Dünya Ekonomik Forumu’nun küresel toplumsal cinsiyet eşitliği uçuşurumu 2024 raporunda, Türkiye’nin 146 ülke sıralamasında 127. sırada yer alması bunun açık bir göstergesidir.^[2]

Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi gibi uluslararası yapıların oluşturduğu insan hakları standartları ve bu standartların uygulanmasını izleyen farklı insan hakları mekanizmaları mevcuttur. Bu standart ve mekanizmaların bazıları doğrudan toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik iken bazıları, doğrudan bu konuya ilişkin olmasa da, cinsiyet meselesinin tüm hak alanlarını kesmesi nedeniyle toplumsal cinsiyet ile ilişkilendirilebilir.

Türkiye’de kadın hakları, LGBTİ+ hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği alanında çalışan STÖ’lerin sözkonusu alana ilişkin uluslararası insan hakları mekanizmalarına yaptığı başvurulara bakıldığında, belli mekanizmalar dışındakilerin (AHİM, CEDAW Komitesi, KYŞ Nedenleri ve Sonuçları Özel Raportörü, Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliğine Dayalı Şiddet ve Ayrımcılığa Karşı Koruma konusunda Bağımsız Uzman vb) çok fazla bilinir olmadığı ve kullanılmadığı söylenebilir.

STÖ’lerin, hak savunucularının, hak ihlaline maruz kalmış kişi ya da grupların, toplumsal cinsiyet eşitliğini anaakımlaştırarak, pek çok alanda yaşanan hak ihlallerine yönelik Türkiye’nin taraf olduğu bu standartları ve mekanizmaları kullanmaları, yaptıkları insan hakları izleme çalışmalarını güçlendirecektir.

^[2] <https://www.instagram.com/unwomenturkiye/p/C9PnVTyoOZp/>

Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Savunurken Akılda Tutulması Gereken Uluslararası Sözleşmeler ve Mekanizmalar

İnsan hakları norm ve standartlarını oluşturan uluslararası insan hakları sözleşmeleri/belgeleri, çeşitli hakları tanımlar. Bunların bir bölümü toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılığı, eşitsizliği ve şiddeti önlemeye yönelik hakları odağına alır. Bu konuda taraf olan ülkelere yükümlülükler getirirken, STÖ'ler, aktivistler, ilgili konuda hak ihlallerine uğrayanlar için bir yasal çerçeve sunar.

Uluslararası insan hakları mekanizmaları ise, ilgili konudaki insan hakları sözleşmelerinin taraf devletlerce ne ölçüde uygulanıp uygulanmadığını izlemek, uygulanmasını sağlamak üzere bir takım görev ve yetkilerle donatılmış yapıları tanımlar.

Toplumsal cinsiyet perspektifiyle insan hakları izleme çalışması yapan kişi ya da örgütlerin uluslararası insan hakları sözleşmeleri ve mekanizmalarını tanımaları ve kullanmaları şu açılardan önemlidir.

- Ulusal ve küresel düzeyde toplumsal cinsiyet eşitliğinin ve insan haklarının gelişmesine katkı sunar.
- Sadece belirli insan hakları mekanizmaları (toplumsal cinsiyet temelli hakları odağına alanlar Örn: CEDAW Komitesi) tarafından değil, pek çok mekanizma tarafından hükümete yönelik sunulacak raporlar ve tavsiyeler sayesinde toplumsal cinsiyet eşitliği alanına ilişkin ihlallere daha çok dikkat çekilmesini sağlayarak, söz konusu hakların geliştirilmesine, yasa, politika ve mekanizmaların oluşturulmasına, uygulanmasına, eksiklerin giderilmesine ve ilgili haklara ilişkin standartların hayata geçmesine katkı sunar.
- Farklı insan hakları mekanizmalarına toplumsal cinsiyeti anaakımlaştırarak sunulan hak ihlalleri raporları, o hak alanına ilişkin mekanizma üyelerince hazırlanan rapor ve tavsiyelerde toplumsal cinsiyet boyutunun daha fazla hesaba katılmasını katkı sunar.

Örneğin: Kadına yönelik şiddet ile ilgili durumun farklı başlıklarının (tutuklu kadınlar, cinsel şiddet vb.) CEDAW Komitesi, BM şiddet raportörü dışında BM İşkenceye Karşı Sözleşme komitesine (CAT), BM Evrensel Periyodik İnceleme (Eİ/UPR) ye sunulması. .

- İnsan hakları mekanizmalarınca alınan kararların içtihat oluşturması toplumsal cinsiyet eşitliğinin geliştirilmesinde/sağlanmasında dönüştürücü bir etki yaratır.

Örneğin: Opuz Davası böyle bir etkiye sahiptir. AIHM'e Bulgaristan'dan gelen bir kadına yönelik şiddet başvurusunda Opuz'da verilen karara dayanılarak, bu başvuruda da benzer ihlaller, sonuçlar ortaya çıkmış, bunları ortadan kaldıran şeklinde bir karar verilmesi.

ÖNEMLİ!

Opuz Davası konusunda daha fazlasını AIHM kararlarının uygulanmasını izleyen Bakanlar Kurulu ile olanaklı kılınan Kural 9.2.'yi aktif olarak savunuculuk sürecinde kullanan Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı çalışmalarını inceleyebilirsiniz.

AIHM Kararlarının izlenmesi konusunda Etkiniz Webinarının kaydını izleyerek Mor Çatı Vakfı ve Kırmızı Biber Derneği deneyimleri hakkında bilgi edinebilirsiniz:

[https://www.youtube.com/watch?](https://www.youtube.com/watch?v=UUSCEqB6Hak&pp=ygUYdGFiYXRoYSdzIHhnbG9uIHRha2VvdmVy)

[v=UUSCEqB6Hak&pp=ygUYdGFiYXRoYSdzIHhnbG9uIHRha2VvdmVy](https://www.youtube.com/watch?v=UUSCEqB6Hak&pp=ygUYdGFiYXRoYSdzIHhnbG9uIHRha2VvdmVy)

Mor Çatı, Kural 9.2. çerçevesinde Opuz Grup Davalarının izlemesini yaparak, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesine raporlar sunmuştur.

<https://morcati.org.tr/izleme-raporlari/aihm-opuz-grup-davasi-2023-golge-raporu>

Türkiye'nin taraf olduğu ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sistematik bir insan hakları izleme yaklaşımı çerçevesinde ele alırken aklınızda tutmanız gereken uluslararası sözleşmeler ve mekanizmaların bazıları şunlardır:

Mekanizma	Bağlam	İlgili Sözleşme	Kapsam ve Kullanım Şekli
CEDAW Komitesi	BM	Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi	Kadınlara karşı ayrımcılık ve şiddet;gölge rapor, bireysel başvuru
GREVIO Uzmanlar Grubu	Avrupa Konseyi	Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)	Kadına yönelik şiddet; raporlama
CAT Komitesi(İşkenceye Karşı Sözleşme Komitesi)	BM	İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayri-insani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme	Şiddet işkence olarak raporlanabilir;raporlama, bireysel başvuru (ihtiyari protokol kapsamında)
UPR Mekanizması(Evrensel Periyodik İnceleme-EPI)	BM	BM İnsan Hakları Konseyi Prosedürü	Genel insan hakları değerlendirmesi; raporlama
CMW Komitesi(Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunması Komitesi)	BM	Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme	Göçmen kadın ve LGBTİ'lere dair hak ihlalleri;raporlama, bireysel başvuru

Mekanizma	Bağlam	İlgili Sözleşme	Kapsam ve Kullanım Şekli
HRC (ICCPR) (İnsan Hakları Komitesi)	BM	Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi	Kadın ve LGBTİ'lerin maruz kaldığı medeni ve siyasi hak ihlalleri; raporlama, bireysel başvuru (ihtiyari protokol kapsamında)
CESCR(Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi)	BM	Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi	Kadın ve LGBTİ'lerin maruz kaldığı ekonomik, sosyal ve kültürel hak ihlalleri; raporlama, bireysel başvuru (ihtiyari protokol kapsamında)
ECSR(Avrupa Sosyal Haklar Komitesi)	Avrupa Konseyi	Avrupa Sosyal Şartı	Kadın ve LGBTİ'lerin iş yaşamında karşılaştığı hak ihlalleri, konut hakkı ve yoksulluk:raporlama
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AHİM)	Avrupa Konseyi	İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi	Tüm hak ihlalleri;Bireysel başvuru
Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi	Avrupa Konseyi	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının İcrası	Tüm hak ihlalleri;Raporlama
GRETA (İnsan Ticaretiyle Mücadele Uzmanlar Grubu)	Avrupa Konseyi	İnsan Ticaretiyle Mücadele Sözleşmesi	Kadın ve çocuk ticareti;

Mekanizma	Bağlam	İlgili Sözleşme	Kapsam ve Kullanım Şekli
Lanzarote Komitesi (Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi Taraflar Komitesi)	Avrupa Konseyi	Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi (Lanzarote Sözleşmesi)	Çocukların cinsel sömürü ve istismarı; raporlama
BM Özel Raportörleri (Kadına karşı şiddet, sebepleri ve sonuçları Özel Raportörü) (Cinsel yönelim ve cinsel kimliğe dayalı şiddet ve ayrımcılıktan korunma Bağımsız Uzmanı) (Özellikle kadınlar ve çocuklar olmak üzere insan ticareti Özel Raportörü)	BM	BM Özel Prosedürleri kapsamında çalıştıkları tematik alanlara göre izleme çalışmaları yapmak, ülke ziyaretleri düzenlemek, söz konusu alana ilişkin şikayetleri almak ve değerlendirmek gibi yetkileri bulunur.	Çeşitli tematik hak alanları; raporlama, bireysel başvuru, acil eylem

Toplumsal cinsiyet perspektifiyle yapılan tüm insan hakları izlemelerinde hak ihlallerinden etkilenen kişi ve gruplara bağlı olarak diğer ilgili uluslararası sözleşme ve mekanizmalarda dikkate alınmalıdır. Örne; kadınların adalete erişimi konulu bir izleme çalışmasında veri toplanan grup içinde engelli kadınlar ya da 18 yaşın altında kız çocukları varsa, engelli hakları, çocuk hakları sözleşmeleri ve bunlarla ilgili mekanizmalarda göz önünde bulundurulmalıdır. Bu kişilerin bu durumlarından kaynaklı yaşadıkları hak ihlalleri varsa ayrıca raporlanarak ilgili mekanizmalara sunulabilir. Ya da tematik olarak bu alanda çalışan STÖ ya da ağların hazırladığı raporlara katkı sunularak koalisyon raporları hazırlanabilir.

ÖNEMLİ!

Toplumsal cinsiyet meselesinin yalnızca kadınlara özgü sözleşmelerle sınırlı olmadığı, tüm insan hakları sözleşmelerinde korunan hakların toplumsal cinsiyet ile ilgili olduğu unutulmamalıdır.

Uluslararası Mekanizmalarla Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Savunuculuğu – Türkiye’den Örnekler

Türkiye’den kadın, toplumsal cinsiyet eşitliği ve LGBTİ+ hakları alanında çalışan STÖ’lerin uluslararası insan hakları mekanizmalarına sundukları raporlar, bilgi notları, koalisyon raporları mevcuttur.

Video Önerisi: Kadın Koalisyonu adına İlknur Üstün’ün Etkiniz desteğiyle katıldığı 2024 Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu (KSK) 68. oturumu (#CSW68) izlenim ve deneyimlerini paylaştığı videoyu izleyebilirsiniz:

<https://www.facebook.com/etkinizab/videos/csw68/973501280786625/>

Türkiye’den kadın, LGBTİ ve toplumsal cinsiyet alanında çalışan STÖ’lerin uluslararası mekanizmalara sunduğu bazı örnekler aşağıda sunulmuştur.

STÖ / Platform	Mekanizma	Kullanımı Hakkında
CEDAW STK Yürütme Kurulu	CEDAW Komitesi	CEDAW STK Yürütme Kurulu CEDAW Komitesi: Pek çok kadın örgütü ve LGBTİ örgütlerin bir araya gelmesi ile oluşmuş CEDAW STK Yürütme Kurulu CEDAW Komitesini 1997 yılından bu yana takip etmekte ve CEDAW Komitesine gölge raporlar sunmaktadır. Bugüne kadar sunulmuş gölge raporlar aşağıdaki linkten görülebilir. https://kadinininsanhaklari.org/savunuculuk/uluslararasi-sozlesmeler-ve-mekanizmalar/cedaw/ 2022’de Türkiye’nin 8. Periyodik Gözden Geçirmesi için Gölge Rapor sunuldu. Rapor şiddet, cezasızlık ve eşitlik konularına odaklandı. Gölge Rapor: https://morcati.org.tr/izleme-raporlari/cedaw-8-periyodik-donem-golge-raporu/

STÖ / Platform	Mekanizma	Kullanımı Hakkında
		Komitenin Türkiye Raporu: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CEDAW/C/TUR/CO/8&Lang=En
Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı	CMWCRC, CEDAW, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, BM Kadına Yönelik Şiddet Özel Raportörü,	2019–2022 döneminde göçmen kadınlara yönelik şiddet ve çocukların korunması hakkında çoklu başvurular yapıldı. CMW (BM Tüm Göçmen İşçiler ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunması Komitesi) Türkiye Raporu: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CMW/C/TUR/CO/1&Lang=En https://morcati.org.tr/wp-content/uploads/2024/08/2-gocmen-komite-rapor.pdf CRC (BM Çocuk Hakları Komitesi) Türkiye Raporu: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC/C/TUR/CO/2-3&Lang=En https://morcati.org.tr/izleme-raporlari/bm-cocuk-haklari-komitesine-93-on-oturum-toplantisi-kapsaminda-sunulan-bilgi-notu/ CEDAW 8.Dönem Gölge Raporu https://morcati.org.tr/izleme-raporlari/cedaw-8-periyodik-donem-golge-raporu/ 2022–2023 döneminde GREVIO'ya diğer kadın örgütleri ile birlikte gölge rapor: https://rm.coe.int/grevio-report-on-turkey/16808e528e Raporun Türkçesi https://kadinininsanhaklari.org/wp-content/uploads/2018/06/Istanbul_Soz_TR_Izleme_Platformu_G%C3%B6lge_Rapor2.pdf

STÖ / Platform	Mekanizma	Kullanımı Hakkında
		Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'ne Mor Çatı tarafından 2020, 2022 ve 2023 yıllarında Opuz Grup Davası, Kural 9.2 kapsamında gölge raporlar sunulmuştur. https://morcati.org.tr/yayinlarimiz/raporlar/ https://morcati.org.tr/wp-content/uploads/2024/01/opuz-rapor-2023-2.pdf BM Kadına Yönelik Şiddet Özel Raportörüne rapor ve bilgi notu sunulmuştur. https://morcati.org.tr/izleme-raporlari/velayet-davalarinda-kadinlara-ve-cocuklara-yonelik-siddet-hakkinda/ https://morcati.org.tr/izleme-raporlari/turkiyede-deprem-bolgesindeki-refakatsiz-cocuklarin-durumuna-iliskin-bilgi-notu/
Kadının İnsan Hakları Derneği	CEDAW Komitesi, GREVIO	CEDAW 8.Dönem Gölge Raporu https://kadinininsanhaklari.org/wp-content/uploads/2022/02/8.-Golge-Raporu-2022-yilinda-guncellenmis-versiyonu.pdf 2022–2023 döneminde GREVIO'ya diğer kadın örgütleri ile birlikte gölge rapor: https://rm.coe.int/grevio-report-on-turkey/16808e528e Raporun Türkçesi https://kadinininsanhaklari.org/wp-content/uploads/2018/06/Istanbul_Soz_TR_Izleme_Platformu_G%C3%B6lge_Rapor2.pdf BM Kadına ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddet, Nedenleri ve Sonuçları Özel Raportörü için hazırlanan katkı (2022): https://kadinininsanhaklari.org/wp-content/uploads/2022/06/SR-on-VAW-input-by-Women-for-Womens-Human-Rights.pdf https://kadinininsanhaklari.org/bm-kadinin-statusu-komisyonu-69-oturumu-paralel-etkinlik-basin-notu/

STÖ / Platform	Mekanizma	Kullanımı Hakkında
Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği	CAT Komitesi, GREVIO, CEDAW Komitesi,	2022'de alternatif rapor sunuldu. Cinsel şiddetin işkence olarak tanınması savunuldu. Bilgi Notu: https://morcati.org.tr/izleme-raporlari/cat-komitesine-bilgi-notu-csmd CAT Türkiye Raporu: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CAT/C/TUR/CO/5&Lang=En CEDAW 8.Dönem Gölge Raporu https://morcati.org.tr/izleme-raporlari/cedaw-8-periyodik-donem-golge-raporu/ 2022–2023 döneminde GREVIO'ya diğer kadın örgütleri ile birlikte gölge rapor: https://rm.coe.int/grevio-report-on-turkey/16808e528e Raporun Türkçesi https://kadinininsanhaklari.org/wp-content/uploads/2018/06/Istanbul_Soz_TR_Izleme_Platformu_G%C3%B6lge_Rapor2.pdf Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Kural 9.2 Başvurusunun yapılması. https://cinselsiddetlemucadele.org/wp-content/uploads/2024/02/TR_2024_Rule-9.2.pdf
Kadın Dayanışma Vakfı	GREVIO, HRC, UPR, CEDAW Komitesi,	2022–2023 döneminde GREVIO'ya diğer kadın örgütleri ile birlikte gölge rapor, UPR'a rapor, HRC'ye koalisyon raporu gönderildi. Yayınlar: https://kadindayanismavakfi.org.tr/yayinlarimiz/ GREVIO Raporu: https://rm.coe.int/grevio-report-on-turkey/16808e528e Raporun Türkçesi https://kadinininsanhaklari.org/wp-content/uploads/2018/06/Istanbul_Soz_TR_Izleme_Platformu_G%C3%B6lge_Rapor2.pdf HRC Raporu: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CCPR/C/TUR/CO/1&Lang=En

STÖ / Platform	Mekanizma	Kullanımı Hakkında
		CEDAW 8.Dönem Gölge Raporu https://morcati.org.tr/izleme-raporlari/cedaw-8-periyodik-donem-golge-raporu/
Van Star Kadın Derneği	UPR	2020'de Van'daki Kürt kadınların yoksulluğu ve kamu hizmetlerine erişimi konulu alternatif rapor sunuldu. Rapor: https://uprdoc.ohchr.org/uprweb/downloadfile.aspx?filename=9575&file=EnglishTranslation UPR Sayfası: https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/upr/tr-index
Kadın Zamanı Derneği	UPR	2023'te İstanbul'da yaşayan Kürt kadınların anadilde şiddet başvuru mekanizmalarına erişimini inceleyen izleme raporu sunuldu. Yayınlar: https://kadinzamani.org/yayinlar/ UPR Sayfası: https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/upr/tr-index
KAOS GL Derneği	GREVIO, CEDAW Komitesi,	CEDAW 8.Dönem Gölge Raporu https://morcati.org.tr/izleme-raporlari/cedaw-8-periyodik-donem-golge-raporu/ 2022–2023 döneminde GREVIO'ya diğer kadın örgütleri ile birlikte gölge rapor: https://rm.coe.int/grevio-report-on-turkey/16808e528e Raporun Türkçesi https://kadinininsanhaklari.org/wp-content/uploads/2018/06/Istanbul_Soz_TR_Izleme_Platformu_G%C3%B6lge_Rapor2.pdf BM Düşünce ve İfade Özgürlüğü Özel Raportörüne, Türkiye'de LGBTİ+ hakları çerçevesinde ifade özgürlüğü-sürdürülebilir kalkınma ilişkileri ve mevcut durum hakkında bilgi notu sundu. https://insanhaklariizleme.org/vt/yayin_list.php?goto=2

STÖ / Platform	Mekanizma	Kullanımı Hakkında
		BM Barınma Hakkı Özel Raportörü, Türkiye'de LGBTİ+ kişilerin barınma hakkı deneyimi hakkında 17 Mayıs Derneği ile birlikte hazırladığı katkıyı sundu. https://insanhaklariizleme.org/vt/yayin_list.php?goto=2 BM İşkenceye Karşı Komite'ye Türkiye 5.Dönem Raporu için Murat Çekiş İnsan Hakları Derneği, 17 Mayıs Derneği ve Inter Solidarity ile birlikte bir gölge rapor sundu. https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=INT%2FCAT%2FCSS%2FTUR%2F58753&Lang=en BM Kadının Statüsü Komisyonu'na, Türkiye'de LGBTİ+ Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ayrımcılık konulu rapor sundu. https://insanhaklariizleme.org/vt/yayin_list.php?goto=3

Ekibiniz için Egzersiz Önerileri

- Bu bilgi notunda anlatılan uluslararası mekanizmaların tavsiyelerini inceleyin, toplumsal cinsiyet eşitliği savunuculuğunuz için spesifik bir mekanizmayı belirlemeye çalışın.
- Uluslararası insan hakları standartları ile uluslararası insan hakları mekanizmaları arasındaki farkı ve ilişkiyi tartışın.
- Türkiye'den örnekleri inceleyerek, izleme bulgularına istinaden, örgütlerin başka hangi mekanizmaları hedeflenebileceğini tartışın.
- Çocukların cinsel istismarına ilişkin bir izleme çalışması yapmayı planlıyor olsanız, elde ettiğiniz bulguları hangi uluslararası insan hakları mekanizmaları ile paylaşabileceğinizi tartışın.
- STÖ'nüzün çalışma alanına ilişkin toplumsal cinsiyeti anaakımlaştırarak belirlediğiniz bir izleme konusu seçin, bu izlemenin amaçları ve çerçevesini belirleyin. Söz konusu izleme çalışmasında hangi uluslararası insan hakları standartları ve mekanizmalarını kullanabileceğinizi tartışın.